DZIENNIK POLSKI

ORGAN STRONNICTWA POLSKIEJ DEMOKRACJI

Nr.655 CZWARTEK 3o. MARCA 1944 r. ROK V.

NIEPRZERWANE PASMO ROSYJ. SUKCESÓW.

Komunikaty z południowego frontu donoszą o ciągłych zwycięstwach rosyjskich i odwrocie Niemców, walczących rozpaczliwie acz bezskutecznie o bazy, broniące linii Karpat i Rumunii. Armie Żukowa, Koniewa i Malinowskiego nacierają bez wytchnienia, nie pozwalając Niemcom na zreorganizowanie pobitych wojsk. Ostatnie rozkazy Stalina obrazują sytuację następująco na poszczególnych odcinkach :

odcinek gen. Żukowa : w rej. Tarnopola zdobyto loo miejscowości m.i. Monasterzyska i Złoty Potok. W otoczonym Tarnopolu toczą się walki uliczne. Według niepotwierdzonych wiadomości Tarnopol został zdobyty po 5-dniowych walkach. W bitwie padło tu 8ooo Niemców. Uderzenie z Horodenki pozwoliło zająć Rosjanom Kołomyję, co przerwało ostatnie połączenie kolejowe z Rumunią przez ziemie polskie. Sforsowano Dniestr na południe od Zaleszczyk i zdobyto Czudowo i Zastawy. W rej. Stanisławowa zdobyto Gwoździec. Po sforsowaniu górnego Prutu Rosjanie dotarli do Czerniowiec i walczą na przedmieściach stolicy Bukowiny. Wojska Żukowa nawiązały już połączenie z armią odcinka gen. Koniewa, którego wojska sforsowały Prut w środkowym biegu na froncie 12o km. szerokim i walczą już na terenie rdzennej Rumunii. Silne uderzenie kieruje się na Jassy, odległe od linii bojowej po zdobyciu Sculeni o lo km. Inne kolumny rosyjskie, posuwające się wzdłuż Dniestru na południe, zagrażają Kiszyniewowi.

Odcinek gen. Malinowskiego : prawe skrzydło jego armii po zajęciu Perwomajska zdobyło Bałtę i oddalone jest od wojsk Koniewa tylko o 3o km. Wielkie tereny zdobyto w terenach Perwomajska i Woźniesieńska, a lewe skrzydło po walkach ulicznych zdobyło Nikołajewsk nad ujściem Bohu. W tej chwili dwie armie maszerują na Odessę, okrążając ją od północy i północnego wschodu. Sytuacja Niemców na Krymie jest beznadziejna i jak donosi Ankara O.K.W. chce jaknajszybciej ewakuować Krym.

Rosjanie milczą o walkach w rej. Kowla o którym Niemcy przyznali wczoraj, że jest otoczony przez armie sowieckie. W czasie nalotu 6o-ciu bombowców niemieckich na Sarny Rosjanie zestrzelili 24 maszyny.

INNE FRONTY.

ZACHÓD. - Setki bombowców USA bombardowało przez oba dni środkowe Niemcy, Pas de Calais i lotniska niemieckie we Francji. Zestrzelono i zniszczono na ziemi 68 niem. maszyn, straty własne 23 samoloty. Formacje Moskito atakowały w nocy Zagł. Ruhry bez żadnych strat. W czasie nalotu na Londyn zestrzelono 11 niem. bombowców.

W ciągu ostatnich 8-miu tygodni 8-ma armia lotnicza USA zestrzeliła 2.1oo niem. myśliwców oraz zrzuciła na Niemcy -26.ooo ton bomb, a na tereny okupowane 11.ooo ton bomb.

POŁUDNIE. - Na lądzie bez zmian. Lotnictwo atakowało Weronę, Rimini, Trydent, Bolzano, Mediolan i Nestro.

W BAŁKANSKIM KOTLE.

Obecnie potwierdza się wiadomość, że premier Kallay schronił się do poselstwa tureckiego w Budapeszcie. Turcja udzieliła mu prawa azylu, jednak Niemcy nie chcą mu pozwolić na wyjazd. Turcja wstrzymała wysyłkę przesyłek do Węgier. Niemcy utworzyli na Węgrzech 5 obozów koncentracyjnych dla więźniów politycznych. Węgierski sztab generalny został poddany pod rozkazy niemieckie. Naród węgierski od dnia okupacji bezskutecznie czeka na przemówienie regenta Horthyego. Rząd węgierski rozwiązał stronnictwa socjalistyczne, demokratyczne i chłopskie. Wszystkie dzienniki z wyjątkiem prawicowych zostały skonfiskowane. Węgierska rada ministrów wyda w najbliższych dniach kilka dekretów. Spodziewane są kroki w celu stłumienia opozycji, zarządzenia antyżydowskie i zasadnicze zmiany w polityce wewnętrznej państwa. W czasie okupowania Węgier zaaresztowano w Budapeszcie 3.ooo osób. Większość więźniów została już odesłana do Niemiec. Szereg prefektów pro -

wincji węgierskich ustąpił ze stanowisk. - Prezydent Budapesztu podał się do dymisji - na znak protestu przeciw utracie niepodległości przez Węgry. Z tego samego powodu - podał się do dymisji konsul węgierski w Stambule.

Antonescu powrócił z kwatery Hitlera.- Wydano rozkazy ewakuacji Bukaresztu. Przedstawiciel ministerstwa niemieckiego w Berlinie oświadczył,że Antonescu jest wodzem - Rumunii. Niektórzy urzędnicy policyjni w Rumunii dostali rozkaz strzelania do każdego osobnika,który nie zatrzyma się na wezwanie. Prasa rumuńska wzywa naród do spokoju i wiary w siłę własnego wojska. Gazety piszą - "każda piędź ziemi będzie broniona" ale nie podają w jaki sposób to się stanie. Ośród - rumuński zdaje sobie sprawę z grożącego nie bezpieczeństwa. Wśród okupacyjnych wojsk - niemieckich w Rumunii znajdują się 3 dywizje SS,a 70% załóg floty rumuńskiej stanowią teraz Niemcy.

Poseł rosyjski w Sofii udał się do Ankary na narady z tamt.posłem sowieckim.Bułgarska Rada Regencyjna przyjęła żądania Hitlera,w myśl których armia bułgarska ma być użyta przez Niemców. Poseł sowiecki w Sofii ostrzegł rząd bułgarski,że wysłanie wojsk - do Rumunii będzie uważane przez Rosję za - akt wrogi.

"Izwiestia" zamieściła onegdaj ostatnie ostrzeżenie pod adresem Rumunii,Bułgarii i Finlandii,żądając bezwłocznego wycofania ich z wojny,w przeciwnym razie czeka ich zguba razem z Niemcami.

RÓŻNE WIADOMOŚCI.

- Socjalistyczny dziennik londyński "Dayly Herald" pisząc na temat mowy Churchilla wyraża niezadowolenie z powodu zwłoki w opracowaniu zagadnienia przydziału roli pod - uprawę,jak również z tego powodu,że premier nie złożył żadnego oświadczenia w sprawie - planu międzynarodowej odbudowy oraz Karty - Atlantyckiej. Rząd premiera Churchilla poniósł pierwszą porażkę parlamentarną. Przy omawianiu programu szkolnictwa po wojnie, - konserwatyści wystąpili z żądaniem jednakowych płac dla sił męskich i kobiecych.Wniosek został 117 przeciw 116 głosami przyjęty. Minister odnośnego resortu sprzeciwił się - temu mówiąc,że sprawa ta jest rozpatrywana przez rząd,który złoży w najbliższym czasie oświadczenie w tej sprawie. Premier Churchill związał z tym wypadkiem kwestię zaufania dla swego gabinetu,którego uchwalenia - zażądał na najbliższym posiedzeniu Izby Gmin. Wychodzi on z założenia,że w czasie wojny - rząd musi mieć pełne poparcie w Izbie Gmin, w każdej nawet błahej sprawie. Szereg posłów wyraziło żal,że rząd w związku z drobną dla przebiegu wojny sprawą łączy votum zaufania. 60.000 strejkujących górników i robotników powróciło na podstawie wyroku sądu rozjemczego do pracy.

- Król włoski Emanuel ogłosił,że 1/zaraz po oswobodzeniu Rzymu utworzony będzie nowy rząd w oparciu o wszystkie partie. 2/W cztery miesiące od zawarcia pokoju zarządzone - zostaną ogólne wybory. 3/Parlament włoski - będzie miał prawo ustalić nową formę rządu i ustroju,czemu król się całkowicie podporządkuje. Przedstawiciele angielskich związków zawodowych udają się do Włoch w celu - omówienia zagadnień politycznych z przedstawicielami związków włoskich. W środkowych i półn.Włoszech zachodzą wypadki atakowania - milicji faszystowskiej. Za zastrzelenie 32 agentów hitlerowskich w Rzymie Niemcy zamordowali 550 Włochów. M.i.syna Badoglia,Mario i b.ministra finansów.

- Rada Narodowa złożyła hołd obrońcom - ghetta warszawskiego i słowa podzięki dla - tych Polaków,którzy pomagali Żydom w tej - walce,jak również tym Polakom,którzy pomagają Żydom i dają im schronienie. Odznaczenie honorowe nadano inż.Pleckiemu,który odznaczył się w walkach w Warszawie i poległ w walkach w ghetto w kwietniu 1943. Do miejscowości Arieklug w Szwecji przybyło 16 Polaków zbiegłych z obozu jeńców w Norwegii.- Traktowanie jeńców w obozach jest tak straszne,że zaryzykowali oni ucieczkę i drogę - przez góry i śnieg.

- Jedno z tajnych pism francuskich zamieściło artykuł na temat traktowania Niemców po wojnie. Autor artykułu pisze,że w tej kwestii nie można się kierować ani czułostkowością ani sadyzmem. Nie wystarczy jednak usunięcie rządu,czy nawet formy rządu,nie - wystarczy ukaranie zbrodniarzy wojennych. - Niemcy muszą być na pewien czas oddane pod kontrolę polityczną i kulturalną.

- W Kopenhadze został zamordowany przez Niemców przywódca stronnictwa narodowych - demokratów.

- Dowódca wojsk USA zażądał wciągnięcia do sił zbrojnych wszystkich mężczyzn niżej 26 lat życia stwierdzając,że jest to okres największej sprawności fizycznej,wymaganej dzisiaj zwłaszcza w piechocie. W związku z tym przewidziane jest zwolnienie odpowiedniej ilości mężczyzn z przemysłu wojennego.

NA FUNDUSZ PRASY : Anglicy-400,Janina-100,- Władysław-150,Elko-40,Złamana Gałąź-50,KMS-60,Skiba i Spółka-30,Oleńka-50,powtórnie - Gacek-50 zł. Do dyspozycji Skarbu Państwa - Leon - obl.6% Poż.Narodowej na kwotę zł.3.750.

Dz. Pol. 655/44

SYTUACJA WOJENNA W OCENIE PREM. CHURCHILLA.

W niedzielę 26.bm.o godz.9-tej wieczór wygłosił przez radio prem.Churchill mowę, - w której zobrazował obecną sytuację wojenną i polityczną:

"Rok minął od czasu mojego ostatniego przemówienia. W ubiegłym roku mimo wielu rozczarowań,były też duże sukcesy poczynań aliantów, - ośnie dał się zauważyć powolny stały postęp ku ostatecznemu celowi. Długa i ciężka droga do zwycięstwa nad tyranią, - jest realizowana systematycznie,odcinek po odcinku. Teraz już nie z prawdopodobieństwem ale ze słusznością można twierdzić,że koniec działań osiągniemy w dobrej formie,nie będziemy mieli troski o to,żeby nasze dzieci miały być niewolnikami. Zwycięstwo nadejdzie niedługo. Przyspieszy do jedność celu i działań wszystkich narodów sprzymierzonych.

Przed rokiem,gdy rozpoczynaliśmy kampanię w Afryce,mieliśmy ufność,że zakończy się ona zwycięsko,ale jej szybkość przeszła nasze wszelkie oczekiwania. Niemcy zostali wyparci z Afryki ze stratą 335.000 ludzi. - Potem nastąpiło zdobycie Sycylii,opanowanie Sardynii i Korsyki,do którego przewidziano były działania lądowo-morskie o dużo większym zakresie niż miały miejsce. Upadek Mussoliniego przyczynił się do dalszych zwycięstw we Włoszech. Reżim faszystowski był z głębi serca znienawidzony przez włoski naród. Obecnie 1/3 Włoch jest w naszych rękach. Wprawdzie postępy we Włoszech nie idą tak szybko jak spodziewaliśmy się,ale w każdym razie na tym terenie więzimy 25 dywizji niemieckich i poważną część lotnictwa. Zwycięstwo jednak jest pewne - Rzym zostanie uwolniony. Wraz z kapitulacją Włoch -- Niemcy stracili 66 dywizji włoskich. Pewne niepowodzenia na morzu Egejskim wyrównane zostały w zupełności przez chaos i panikę, panującą na Węgrzech i w Rumunii. Dużą rolę na Bałkanach odgrywają bohaterskie walki wojska gen.Tito. Jest tam jeszcze wiele zadań do wykonania,ale ufam,że będą planowo i dokładnie przez nas przeprowadzone. Istnieją już plany dla lepszego wsparcia powstańców na Bałkanach. Największe niebezpieczeństwo jakie istniało (la naszych konwojów - okręty podwodne i miny,zostało już zupełnie zażegnane. Niebezpieczeństwo to było bardzo wielkie,gdyż bez dostaw z dominiów,nie moglibyśmy ani żyć ani walczyć. Do zwalczenia go przyczyniła się wiedza oraz marynarka i lotnictwo W.Brytanii. Bezwątpienia przeciwnik,który chciał nas zniszczyć wojną powietrzną,dziś chwieje się sam. Dziś mamy znacznie większe lotnictwo niż przed rokiem, a nasz sprzymierzeniec USA prześcignęły nas mocno. W bazach W.Brytanii jest więcej samolotów amerykańskich niż brytyjskich. Do tego dochodzą samoloty w bazach włoskich. - Braterstwo broni wzmacnia naszą działalność. Lotnictwo amerykańskie i brytyjskie przewyższa niemieckie nietylko pod względem ilościowym,ale pod względem przygotowania technicznego. Lotnictwo sprzymierzonych stać na przysłanie nad Niemcy 1.000 maszyn na każde 100 niemieckich nad Londynem. Na ogromną skalę zakrojona ofenzywa rosyjska dzięki zdolnościom kierownictwa i dzielności żołnierza rosyjskiego rozwija się świetnie. - Armia rosyjska przebyła w ciągu roku 1.400 km. - od Stalingradu aż po Prut. Zwycięstwa te stały się główną przyczyną katastrofy - Niemiec. Można powiedzieć,że dzięki tym sukcesom został złamany kręgosłup germanizmu. Wojna z Japonią potoczy się szybciej niż spodziewaliśmy się tego,gdyż Japończycy nie mają już sił do stawiania oporu ogromnej flocie amerykańskiej na oceanie Indyjskim.- W powietrzu zaś także bezprzecznie górują sprzymierzeni. Mogę dzisiaj stwierdzić,że okres pomiędzy klęską hitleryzmu a klęską Japonii będzie dużo krótszy,niż się tego powszechnie spodziewano z powodu strat tonażu okrętowego i lotnictwa japońskiego. - Plany opracowane w Quebec są obecnie w czyn wprowadzane.

Będzie jeszcze dużo fałszywych alarmów o inwazji dla zmylenia czujności nieprzyjaciela,aż na dany znak wszystkie narody oczekujące chwili zemsty rzucą się na wroga i - osiągną ostateczne zwycięstwo".

Prem.Churchill omawiał także projekty ustaw prac w Anglii po wojnie. Podczas,gdy toczą się walki,opracowuje się w Wielkiej Brytanii szereg planów. Opracowany - plan ulepszenia szkolnictwa,który został oddany pod dyskusję parlamentu oraz plan - polepszenia stanu zdrowia ludności. Główną rzeczą jest stworzenie w tym celu domów -- zdrowia i szpitali. Naród brytyjski miał - pod tym względem warunki lepsze niż jakikolwiek naród europejski,ale wiele domów zostało w czasie wojny zburzonych,wiele uszkodzonych. Tak więc stoją przed nami dwa zadania - odbudowanie zniszczonych domów i - wybudowanie dostatecznej ilości nowych.Zrobimy to wszystko w przeciągu 2 lat od zakoń

czenia wojny. Plany zmiany ubezpieczeń społecznych zostaną w najbliższym czasie oddane pod dyskusję parlamentu. Wszystkie te wysiłki przeprowadzone zostały bez uszczerbku dla spraw wojskowych i bez walk partyjnych. Zbliża się godzina wspólnej akcji, godzina wspólnego marszu narodów sprzymierzonych.

WIADOMOSCI RADIOWE.

- Przedstawiciel dziennikarzy szwajcarskich dr.Keller przemawiał na zebraniu stowarzyszenia dziennikarzy szwajcarsko polskich. Dr.Keller wspomniał o internowaniu w Szwajcarii dywizji polskiej, która przez swoje bohaterskie czyny we Francji, a potem przez pracę i studia w Szwajcarii zacieśniła więzy przyjaźni między Polską a Szwajcarią. Będzie to miało wpływ przy rozpatrywaniu pomocy powojennej Szwajcarii dla Polski.

- Prasa niemiecka coraz więcej zajmuje się sprawą Polski. Dawniej unikano wogóle wzmianki o Polsce i Polakach, dzisiaj pisze się dużo, opatrując jednak wszelkie wyrażenia jak rząd polski, wojsko polskie i t.d. cudzysłowem. Przyjdzie czas, gdy pisać się będzie bez cudzysłowu, a będzie to jednym ze znaków zbliżającej się klęski Hitlera.-

- Zjazd międzynarodowego biura pracy odbędzie się w przyszłym miesiącu w Filadelfii. Jednym z głównych i pierwszych zadań zjazdu będzie ponowne stwierdzenie zadań tej instytucji. Uroczysta deklaracja podkreśli raz jeszcze dążenia świata pracy jak wolność słowa i wolność od niedostatku. Kongres będzie dowodem międzynarodowego wysiłku, prace jego skierują się przede wszystkim na wprowadzenie 4o-to godzinnego tygodnia pracy.

- Londyn donosi, że dzień 1o.III. był dniem święta kobiety w Rosji. Londyński "Times" poświęcił mu jeden z artykułów, w którym pisze, że kobieta republiki sowieckiej pracuje na wszystkich polach, na roli, w fabrykach, jako kierowniczka autobusów i tramwajów, w urzędach i t.d. I to nie jako chwilowa zastępczyni mężczyzny podczas wojny, ale samodzielna pracownica. Pracuje jako robotnica i inżynier, jako biuralistka i kierowniczka biura. Na front nie jest przymusowo powołana, ale gdy zgłasza się dobrowolnie jest posyłana na front i pełni służbę tak jak każdy żołnierz. Dwadzieścia trzy kobiety rosyjskie otrzymały najwyższe odznaczenie sowieckie "bohater Unii Sowieckiej". 45.ooo kobiet otrzymało różne odznaczenia za swą pracę.

- Młodzież z Chile przesyła do radia londyńskiego setki listów przeznaczonych dla młodzieży polskiej w kraju. W listach tych odbija się uczucie szczerej sympatii dla Polski, uznanie dla bohaterstwa Polaków i nadzieja, że Polska znowu zmartwychwstanie.

- Na konferencji prasowej przemówił prez. Roosevelt. W świecie - powiedział - który my chcemy stworzyć musi panować równość, wolność i sprawiedliwość. W tym świecie będą wszyscy ludzie bez względu na rasę, wyznanie i barwę skóry traktowani tak samo. Odrzucamy bezwzględnie nacjonalizm. Wypadki w Warszawie i mordowanie po obozach, to świadectwo tego, do czego zdolny jest nacjonalizm. Tysiące pomordowanych Żydów stanowią osobną historię. Podkreśla się jeszcze raz, że nikt z tych, którzy biorą udział w tym dziele hitlerowskim nie ujdzie kary. Dotyczy to nietylko przywódców, ale i urzędników, dotyczy wszystkich tych, którzy biorą udział w mordowaniu lub wywożeniu do Rzeszy Żydów, Polaków, Norwegów czy innych. Żądamy od każdego Niemca aby okazał, że nie poddał się psychice hitlerowskich Niemiec. Trzeba mieć oczy otwarte. Po wojnie powinny być przynajmniej przez pewien czas otwarte granice pomiędzy państwami, aby ludzie mogli swobodnie powrócić do swych rodzin. W imię sprawiedliwości i ludzkości zwracamy się do państw, aby uznały te żądania.

- Przedstawiciel górników angielskich oświadczył w Izbie Gmin, że organizacje górnicze przesuwają sprawę upaństwowienia kopalń na po wojnie. Jest to ofiara jaką ponoszą w walce z faszyzmem. Ale przesunięcie nie jest rezygnacją z tych żądań, jest to bowiem jedyna droga do usunięcia zła. Górnicy przeciwstawią się po wojnie wszelkim próbom ograniczenia przez monopole i kartele.

- We Francji utworzyły się w ramach dozwolonych organizacji robotniczych takie, których celem jest utrzymywanie tych robotników którzy muszą się ukrywać, dawanie pomocy rodzinom aresztowanych oraz organizowanie strejków i aktów sabotażowych.

- Radio moskiewskie nadało wezwanie do Słowaków. "Hitler chce Słowację przekształcić w pole walki. Wybiła godzina czynu i podjęcia przez Słowaków akcji zbrojnej.

- Dziennik "New York Times" zwraca się do Polaków przebywających na Węgrzech : Polacy na Węgrzech - musicie się zdobyć na akcję silną i natychmiastową. Łączcie się z Węgrami, którzy walczą z żołdakami Hitlera, o ile to możliwe twórzcie środki oporu, w innym wypadku kierujcie się do Jugosławii. Walczcie. Oto naczelne zadanie dla Polaka. Nie jeden raz Polacy i Węgrzy walczyli wspólnie.

---oooOooo---